

Waterschap Regge en Dinkel neemt vernuftig gemaal in gebruik

Sinds kort beschikt het Waterschap Regge en Dinkel over een nieuw gemaal in het Vriezenveense Veenkanaal in Westerhaar-Vriezenveensewijk (onder de rook van Almelo). Dit nieuwe gemaal kan niet alleen zorgen voor de inlaat van water in droge perioden, maar kan ook overtollig water snel afvoeren. En deze combinatie is nieuw in het gebied tussen de Regge en de Dinkel.

Voor de komst van dit bijzondere, voor het oog weinig opvallende, gemaal is vooraf goed nagedacht. Na de hoge waterstanden in 1998, waarbij grote stukken land onder water kwamen te staan, heeft het bestuur van het Waterschap Regge en Dinkel in 2000 besloten het stroomgebied rond het Nieuwe Stroomkanaal aan te pakken. Een niet zo eenvoudige taak, omdat er meer kanalen met verschillende waterpeilen in dit stroomgebied liggen (NAP +9,10 m voor de kanalen Almelo-De Haandrik en het Vriezenveense Veenkanaal, NAP +9,20 m voor het Nieuwe Stroomkanaal en NAP +10,00 m voor het Geesters Stroomkanaal), die niet allemaal met elkaar in verbinding staan en die elkaar ongelijkvloers kruisen. Voor deze aanpak is het Verbeteringsplan Nieuwe Stroomkanaal - Mariënberg/Vechtkanaal opgesteld; een in

totaal negen miljoen euro kostend project, dat in 2001 is gestart en dat in 2008 moet zijn afgerond.

Het gebied rond het Nieuwe Stroomkanaal en het Mariënberg/Vechtkanaal (tussen Vriezenveen, Mariënberg en de Duitse grens) is van origine een hoogveengebied met verschillende kanalen ten behoeve van de verveining. Vooral langs het Nieuwe Stroomkanaal zorgen de veenrijke oevers voor knelpunten bij de opvang van het vele afvoerwater, met name door de open verbinding met het scheepvaartkanaal Almelo-de Haandrik.

Om de situatie goed in kaart te kunnen brengen, heeft projectmanager Jan Rikus Limbeek eind 2003 het 'Verbeteringsplan Deelproject: Wateraanvoer' laten opstellen. Met deze rapportage als leidraad is hij samen met zijn collega, civiel-technisch adviseur Frank Tijhuis in 2004 aan de klus begonnen. In dit deelplan is besloten het bestaande inlaatpunt vanuit het scheepvaartkanaal Almelo-de Haandrik op het Nieuwe Stroomkanaal af te sluiten en ter vervanging hiervan de inlaatvoorziening te verplaatsen naar het Vriezenveense Veenkanaal.

Daarnaast heeft het waterschap zich in haar Waterbeheerplan 2002-2005 ten doel gesteld dat aanvoer alleen mag plaatsvinden als het water aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet. Effluent van rwzi's mag niet worden gebruikt voor wateraanvoer en waar het nu nog wordt gebruikt, moet naar vervanging worden gestreefd. Daarom is in het deelplan Wateraanvoer onderzoek verricht of en hoe dit nieuw te bouwen gemaal hieraan kan voldoen. Bij de dimensionering wordt daarom rekening gehouden met het vervan-

gen van het huidige water door water van goede kwaliteit. Zo kan in droge perioden in totaal bijna 4.500 hectare grond, gelegen in de Westervenen, Oosterweilanden/Weitemanslanden en omliggende gebieden, voorzien worden van 'eigen' water: uit het Vriezenveense Veenkanaal.

Het nieuwe gemaal voert het water uit het Vriezenveense Veenkanaal 0,90 m op naar het Geesters Stroomkanaal. En om ook de achterliggende natuurgebieden van water te kunnen voorzien, heeft het een maalcapaciteit van tenminste 1,04 kubieke meter per seconde. Om de kosten laag te houden, is gewerkt met prefab elementen. Eerst zijn enkele palen in de bodem gespoten om zo de drie grote betonnen putten van elk 7 x 2,25 x 3,4 meter op de juiste hoogte te kunnen plaatsen. Deze 35 ton wegende kelders zijn 's morgens in alle vroegte per vrachtwagen vanuit Brabant in Twente afgeleverd en met een hijskraan in het water op de fundering getakeld. Tegen de avond lagen de kelders in het water.

Het nieuwe gemaal zelf is zo opgezet, dat er in de omgeving weinig is veranderd en ook tijdens de bouw is rekening gehouden met de omgeving. De dragende palen zijn niet geheid, maar in de bodem van de vaart gespoten en nagetrild. Verder liggen de toegangsluiken van de kelders verzonken in het dek van het gemaal ter voorkoming van ongelukken van passerende voetgangers. De damwand is bekleed met milieuvriendelijk FSC-hout. ♣

Het plaatsen van de eerste (onder) en tweede betonnen put (rechtsboven). Rechtsonder de huidige situatie.

